

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **K. M. i in.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 20 lutego 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie od udziału w sprawie SSN Anny Dziergawki w trybie art. 41 § 1 k.p.k.

w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

na podstawie art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym

(Dz.U. z 2021 r., poz. 1904 tekst jednolity z dnia 21 października 2021 ze zm.) i art.

41 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

**wniosek o wyłączenie SSN Anny Dziergawki od udziału w
sprawie o sygn. akt I KK 399/24 pozostawić bez rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego pismem z 31 stycznia 2025 r. wniósł na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. o wyłączenie SSN Anny Diergawki od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. I KK 399/24. W uzasadnieniu wniosku wskazał, iż SSN Anna Dziergawka nie posiada przymiotu niezawisłego i bezstronnego sądu, który to standard określony został w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej. W ocenie wnioskującego, rozpoznanie kasacji przez SSN Annę Dziergawkę skutkować

będzie naruszeniem standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek w aktualnym stanie procesowym należy uznać za niedopuszczalny z mocy ustawy, co skutkować musi pozostawieniem go bez rozpoznania.

Z przedstawionej w nim argumentacji wynika, że jego autor domaga się wyłączenia wskazanego we wniosku sędziego SN od rozpoznania sprawy KK 399/24 ze względu na wadliwą procedurę powołania jej na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, mianowicie z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Z treści art. 41 § 1 k.p.k., na który powołuje się obrońca, wynika jednak, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Judykatura ukształtowała na gruncie art. 41 § 1 k.p.k. określony katalog przesłanek wyłączenia sędziego, które wywodzą się z relacji sędziego i strony postępowania, oceny zachowania sędziego w toku rozpoznania sprawy, czy też jego zachowania i wypowiedzi poza rozprawą dotyczących przedmiotu procesu. Włączenie do takiego katalogu okoliczności wadliwości powołania na urząd sędziego, budziło w judykaturze uzasadnione wątpliwości, które wyraźnie i jednoznacznie rozstrzygnął wyrok Trybunału Konstytucyjny z 4 marca 2020 r. (P 22/19). Wykluczył on bowiem dopuszczalność objęcia ich zakresem art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. Stanowisko to znalazło odzwierciedlenie w treści obowiązującego od dnia 15 lipca 2022 r. unormowania przewidzianego w art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1904 ze zm.), dodanym przez art. 1 pkt 24 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. (Dz.U.2022.1259) zmieniającej ustawę o Sądzie Najwyższym, który bezwzględnie i jednoznacznie wskazuje, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności, a ich badanie może nastąpić wyłącznie w trybie przewidzianym w art. 29 § 5 przywołanej ustawy o Sądzie

Najwyższym. Od tego momentu, w myśl zasady *lex posteriori derogat priori*, obowiązuje skutek derogujący art. 41 § 1 k.p.k. w tej jego części, w której przedmiot obu regulacji mógłby się pokrywać. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest konieczność uznania, iż **niedopuszczalne jest rozpoznawanie wniosku o wyłączenie sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy z treści tego wniosku wynika, że dotyczy on okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, która to regulacja wyłącza odrębne procedowanie w tym zakresie.** Tak właśnie jest w niniejszej sprawie, gdyż podstawę wniosku stanowiły okoliczności dotyczące trybu powołania SSN Anny Dziergawki.

Niezależnie od powyższego zauważyć, iż brak jest również podstaw do twierdzenia, że sam fakt, iż sędzia Sądu Najwyższego został powołany w kwestionowanej we wniosku procedurze rodzi uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego. Tego rodzaju okoliczność, w kontekście treści art. 41 § 1 k.p.k., należałoby wykazać konkretnymi, nawiązującymi do realiów tej właśnie, indywidualnej sprawy, argumentami. Przepis art. 41 § 1 k.p.k. stanowi bowiem jednoznacznie, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że **mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.** Takich argumentów rzeczony wniosek nie zawiera. Zarzuty nie mogą mieć charakteru instytucjonalnego, abstrakcyjnego i hipotetycznego, ale podmiotowy, konkretny i realny. Muszą dotyczyć samego sędziego i jego postępowania przed powołaniem, albo po powołaniu na urząd, które będzie prowadzić w konkretnej sprawie do obiektywnych wątpliwości dotyczących przysługujących mu przymiotów ipso iure niezawisłości, niezależności czy bezstronności. Nie sposób nie zauważyć, iż kwestionowana procedura powołania na urząd sędziego dotyczy zagadnienia o charakterze ogólnoustrojowym i obejmuje wszystkich sędziów powołanych na urząd po 8 grudnia 2017 r., z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, której sposób ukonstytuowania uznany został za zgodny z Konstytucją RP wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 25 marca 2019 r. w sprawie K 12/18 (Dz.U. z 2019 r. poz. 609). Nie ma zatem charakteru zindywidualizowanego, czego wymaga przepis art. 41 k.p.k.

Na marginesie zaznaczyć należy, iż ze względu na przywołane wyżej judykaty Trybunału Konstytucyjnego i ich wiążący charakter, okoliczności powołania na urząd sędziego w procedurze przewidzianej w art. 41 k.p.k. należy uznać za prawnie irrelewantne, czego nie może zmienić prywatne zapatrywanie skarżącego na kwestię naruszenia przez sędziego zakazu *nemo iudex in causa sua*, w wypowiedziach sędziego, które nie dotyczyły tylko jego sytuacji, lecz całej grupy sędziów powołanych w identyczny sposób do sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez Prezydenta RP, w ramach realizacji jego konstytucyjnej prerogatywy, notabene również niepodlegającej jakiegokolwiek kontroli, także sądowej.

Z powyższych względów, wobec niedopuszczalności wniosku obrońcy, Sąd Najwyższy zobligowany był do pozostawienia go bez rozpoznania.

[J.J.]

r.g.